

jut kifejezésre, hogy az egyes tőzsdék szokványai lényegileg azonosak, egyes kérdéseket (így a mintavonás módját) egyöntetűen szabályoznak és mivel a tőzsdei forgalom mindenütt az uniformizálás, a forgalom biztonságának, a kereskedelmi tisztesség és hűség jegyében bonyolódik le, a különböző tőzsdebíróóságok joggyakorlata lényegileg azonos. A közösségnek egyik példája az is, hogy az egyes tőzsdebíróóságok nehezebb, bonyolultabb esetekben megkeresik egymást a joggyakorlat közlése iránt.

Rámutatott az előadó arra is, hogy nem egy új jogintézmény kialakulása fűződik a tőzsdebíróósághoz. Így a gazdasági lehetetlenülés fogalmát a háború kitörése után a mi tőzsdebíróóságunk vetette fel először és a valorizációs bírói praxis kiépítésében is jelentős szerepe volt a budapesti tőzsdebíróóságnak.

A tőzsdebíróóságok nemzetközi jelentőségéhez tartozik végül az egyes államok tőzsdebíróósági határozatainak külföldön való végrehajthatósága. Genfben 1927. évben létrejött ugyan a külföldi választottbíróósági döntések végrehajthatósága tárgyában egy nemzetközi megállapodás, ehhez azonban a konferencián résztvevő államok nagy része nem csatlakozott, így Magyarország sem járult ahhoz hozzá. Az elzárkózottságnak főleg jogpolitikai és gazdaságpolitikai háttere van; a végrehajthatóság megnehezítése vagy megghiúsítása védővámhoz hasonló fegyver az egyes államok kezében.

Az előadó a fentiekben kivonatossan ismertetett előadását annak a megállapításával fejezte be, hogy a mai viszonyok között, a gazdasági elzárkózottság idejében a tőzsdék és tőzsdebíróóságok jelentik az alig számbavehető egyéb nemzetközi kapcsolatok mellett azt a köteléket, amelyek az egyes államok teljes gazdasági elzárkózottságát megakadályozzák.

Az előadás befejeztével dr. Székely Lajos a szabad gazdasági rendszernek a régi terjedelemben való helyreállításának szükségességét hangoztatta, dr. Blau György a tőzsdebíróósági határozatok végrehajthatóságának kérdésével foglalkozott, dr. Beck Salamon pedig záróbeszédében ugyanehhez a kérdéshez szólt hozzá, de egyben rámutatott arra is, hogy az államnak a forgalmi joggal szemben mutatott közömbössége nem az állam félreállítását jelenti, hanem csak azt, hogy az állam a rendező tevékenységet átengedni ugyan a feleknek, a felek rendelkezése azonban lényegileg így is az állami akarat megnyilvánulása, mert mihelyt az állam a saját szempontjaival nem tartja összeegyeztethetőnek a felek rendelkezését, nyomban közbelép korlátozó, cogens intézkedéseivel.

Dr. Schleiffer Pál.

Dr. Nánássy Béla: A nemzetközi fuvarjog revíziója; az új „Római” egyezmény — címén tartott előadást 1934. január 20.-án a Magyar Jogászegylet Hiteljogi Szakosztályában. Az előadó rámutatott az immár negyvennégy éves Berni vasúti áru fuvarozási egyezménynek, és ezen egyezmény időszakonként megismétlődő revíziójának nagy nemzetközi jelentőségére. Az elmúlt év őszén tartott legutolsó revíziós értekezlet eredményeit tartalmazza a „Római” egyezmény, amely remélhetőleg már 1935. év folya-

mán életbe fog lépni. Az új egyezményben foglalt megállapodások jelentős részben vasúti kezelési kérdésekre vonatkoznak, míg a nagyobb fontosságú kérdések némelyikénél nem érvényesül kellő jogási alaposság, aminek az a magyarázata, hogy az értekezletre túlnyomórészt vasúti tisztviselők voltak kiküldve. Az előadó által nagy szaktudással és behatóan ismertetett újítások közül kiemeljük, hogy a Római egyezmény az ú. n. kombinált fuvarozásokra (vasút és légi jármű stb.) teljes szabadságot biztosít, a súlyos gondatlanságból okozott kár megtérítése iránti jog elévülési idejét a vasúttal szemben háromról egy évre szálítja le, lehetővé teszi átruházható vasúti fuvarokmányok bevezetését stb. A magas színvonalú előadásért a szakosztály elnöke dr. Kuncz Ödön mondott köszönetet; az előadást vita követte.

A részvénytársaság igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak felelőssége. A Budapesti Ügyvédi Kör előadás sorozatot rendez a részvénytársaság igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak felelőssége kérdéséről, amelynek bevezető előadást febr. 15-én dr. György Ernő, az OHE igazgatója tartotta meg. Előadó az utóbbi években kialakult bírói gyakorlat részletes ismertetése kapcsán mutatta ki, hogy a korábbi gyakorlathoz képest minden vonatkozásban sokkal szigorúbb felfogás érvényesül. Különösen a K. T. 187. §-ában körvonalazott köteletség elmulasztása esetén, találkoztunk oly döntésekkel, amelyek az igazgatósági tag felelősségét az ügyvezető igazgatók csalárd eljárása esetén is megállapítják, nem tekintik mentesítő körülménynek sem az igazgatóság tagjainak járatlanságát, de bizonyos esetekben még azt sem, hogy a társaság ügyvezetése ellenőrzés alatt állott. Lényeges jelentőséggel bír az igazgatósági tag felelőssége szempontjából a közterhekért való felelősség kérdése, amely fennáll a forgalmi adóért és társadalombiztosítási járulékokért, valamint a készpénzben lerovandó illetékekért is.

A bírói gyakorlat ily irányú alakulásában előadó felfogása szerint lényeges szerepe jut az inflációs időkötvetőleg fellépő gazdaság- és jogpolitikai megfontolásoknak. Ha e részben azt nézzük, hogy a magyar részvénytársaságok a jelenlegi súlyos válság során hogyan állották meg helyüket, úgy megállapíthatjuk, hogy a magyar részvénytársasági szervezet általában sokkal ellenállóképesebbnek bizonyult a külföldinél, úgy az esetek száma, mint azok gazdasági jelentősége tekintetében. A magyar gazdasági élet egészséges üzleti és erkölcsi felfogásán kívül jelentőséget tulajdonít itt előadó annak a körülménynek is, hogy az összeomlások megelőzését szolgáló revízió a magyar részvénytársasági szervezetben már a múltban is széles körben érvényesült, egyfelől a Pénzügyi Központ révén a hitelszervezetre vonatkozólag, másfelől abban az irányító és ellenőrző tevékenységben, amelyet a magyar hitelszervezet fejt ki az iparvállalat érdekeltsegeinél. Ha azokat a viszonylag kisebb számú eseteket vesszük vizsgálat alá, amelyeknél a részvénytársaságok fizetési képzetlensége mégis bekövetkezett, úgy az elmúlt évek statisztikája az OHE adatszolgáltatása alapján azt mutatja, hogy a fizetési képzetlenné vált részvénytársaságoknál lazább erkölcsi felfogás és a gazdasági jóvátételre irányuló kisebb készség mutatkozik, mint az egyéni felelősség alapján álló cégeknél. Amíg általában a kényszeregyességi ügyeknek 15%-ában lett csőd, a részvénytársaságok kényszeregyességeiben a csődök arányszáma a 35%-ot érte el.

Előadó ismerteti a legújabb külföldi jogalkotás idevágó rendelkezéseit, így különösen az angol társasági jognak és az 1933. évi